

ВПЛИВ САМОСАНКЦІЙ ІНОЗЕМНИХ КОМПАНІЙ НА ЕКОНОМІКУ РФ

Підготовлено командою KSE Institute та членами Ради Директорів KSE; 23-29.05.2022

На початку російського вторгнення в Україну KSE Institute запусив аналітичний проект, який отримав назву "Самосанкції" (або SelfSanctions), спрямований на збір даних про іноземні компанії, які працюють на російському ринку та обмежують або припиняють свою діяльність. Експертиза даних була проведена спільно з фахівцями/спеціалістами Мінекономіки, МЗС та Мінцифри. База даних KSE Institute частково наповнена з бази даних Єльської школи менеджменту та інших відкритих джерел. База даних містить багато різноманітної інформації, ми збираємо щоденну статистику щодо зміни статусу іноземних компаній, що працюють/працювали на російському ринку та обмежують чи припиняють свою діяльність. Також ми створили Telegram-бот https://t.me/exit_ru_bot для відстеження/моніторингу новин про пріоритетні іноземні компанії (охоплення 1, 2, 3 або 7 днів моніторингу) і проводимо регулярний аналіз зміни курсів акцій і капіталізації материнських груп компаній, які мають або мали бізнес в Росії. База KSE частково базується на даних з бази [Yale's School of Management](#) та інших відкритих джерел. Дані верифікуються KSE і компаніям призначається додатковий статус KSE. Дані щодо акцій взяті з Google і Yahoo Finance. Водночас, база KSE є найбільш повною та вичерпною і містить на ~40% більше інформації, ніж більшість інших схожих за тематикою баз даних, оскільки вона також містить дані про кількість персоналу, доходи, капітал та інші фінансові показники, збирає останні оновлення та зміни у статусах, посилання на використані джерела, щоденні оновлення з telegram-бота тощо.

ЗНІМОК З БАЗИ ДАНИХ KSE на 29.05.2022

Кількість компаній, які **продовжують діяльність у Росії** (Статус KSE "залишаються"¹) – **590 (+8 за тиждень)**
Кількість компаній, які **скоротили поточні операції та призупинили нові інвестиції** (статус KSE "вичікують") – **438 (+8 за тиждень)**
Кількість компаній, які **згорнули російські операції** (статус KSE "виходять") – **1 037 (+4 за тиждень)**

Станом на 29 травня, ми ідентифікували близько **2 065 компаній і організацій з 70 країн та 55 галузей** і їх позицію щодо роботи на ринку РФ, близько половини з них публічні. Для ~400 публічних груп компаній ми також ідентифікували (по можливості) їх операційний бізнес в РФ (наявність контрольної частки в юридичній особі), що дало змогу підрахувати вартість інвестованого в країні капіталу (близько **113 млрд дол США**), локальну виручку (на загальну суму **200 млрд дол США**), а також персонал (майже **0,7 млн чоловік**). **1 475 іноземних компаній** вже скоротили, призупинили або припинили свою діяльність в Росії.

Як видно з таблиць нижче, станом на 29 травня, компанії, які оголосили про повний вихід з Росії, мали **32,5 млрд доларів річного доходу та 19,9 млрд доларів капіталу**; компанії, які призупинили свою діяльність на російському ринку, мали **річний дохід у розмірі 58,7 млрд доларів і 32,7 млрд доларів капіталу**. Топ-70 компаній - найбільших платників податків ~ сплачували **\$20,2 млрд податків на рік**.

KSE Institute

Кількість іноземних компаній, що працюють/працювали на території РФ

ТОП-10 країн і галузей за кількістю компаній з бази KSE

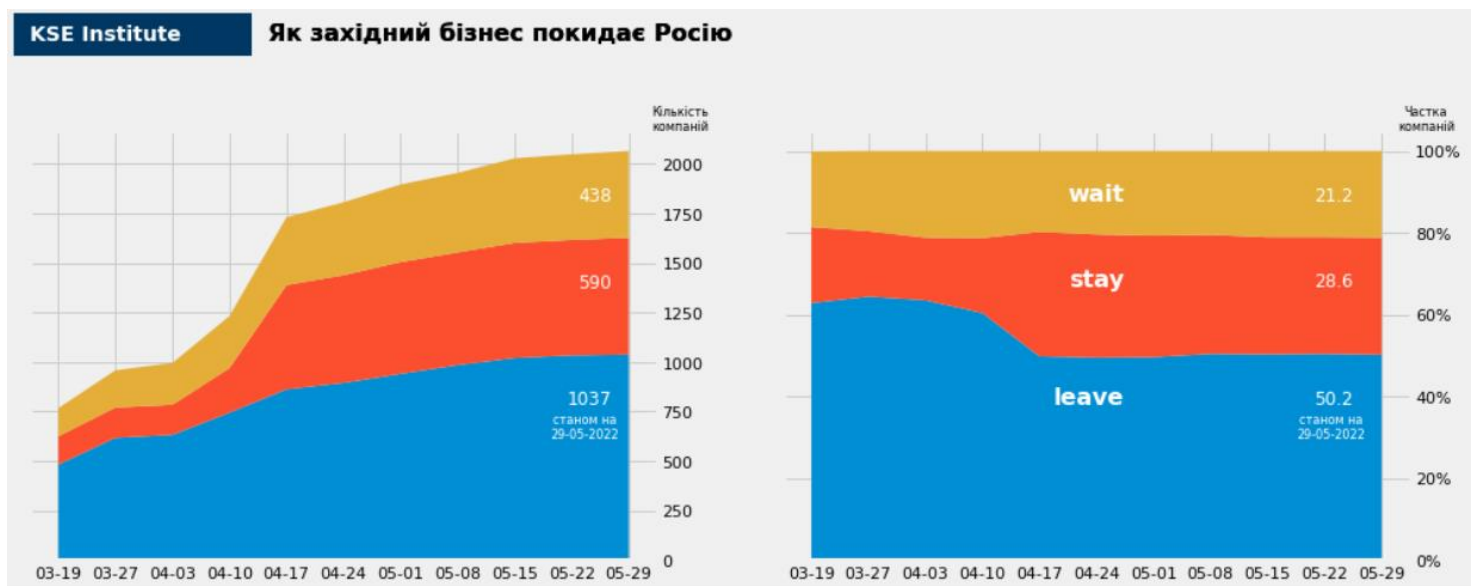
Країна штаб-квартири	компаній	Галузь	компаній
США	534	FMCG/споживчі товари	228
Германія	205	Фінанси та платежі	154
Великобританія	168	ІТ	143
Франція	129	Промислове обладнання	117
Японія	101	Фарма, охорона здоров'я	115
Італія	80	Автомобілебудування	112
Китай	79	Енергетика, нафта і газ	112
Фінляндія	75	Електроніка	99
Швейцарія	73	Їжа та напої	96
Нідерланди	70	Консалтинг, право	71

¹ - KSE status "leave" або "виходять" - Компанії, які опублікували на офіційному сайті компанії (або їхній реліз з'явився в іноземному виданні як FT, NYT тощо) що повністю завершують роботу в Росії або компанії, що офіційно повідомили що вони тимчасово скорочують операції в РФ
- KSE status "wait" або "вичікують" - Компанії, які опублікували на офіційному сайті компанії (або їхній реліз з'явився в іноземному виданні як FT, NYT тощо) що вони скорочують лише частину бізнес операцій, продовжуючи роботу по іншим операціям або компанії, які повідомили що відкладають майбутні інвестиції/розробки/маркетинг, при цьому продовжують свою основну діяльність
- KSE status "stay" або "залишаються" - Компанії, що ігнорують вимоги до виходу/скорочення діяльності в Росії, також компанії, які офіційно заявили, що залишаються в Росії або новин по їх виходу не було знайдено

Наведена нижче таблиця базується на даних, доступних для ~400 ТОП публічних компаній (, що працюють / працювали в РФ²:

KSE Institute	Статус, присвоєний KSE	Кількість персоналу	Дохід, млн дол	Капітал, млн дол
	виходять , в т.ч.:	348 954	91 211	52 590
	<i>повний вихід</i>	160 557	32 496	19 935
	<i>призупинення операцій</i>	188 397	58 714	32 654
	вичікують	168 975	70 531	39 934
	залишаються	137 502	35 569	18 827
	статус не визначено	11 748	3 388	1 815
	Всього	667 179	200 698	113 165

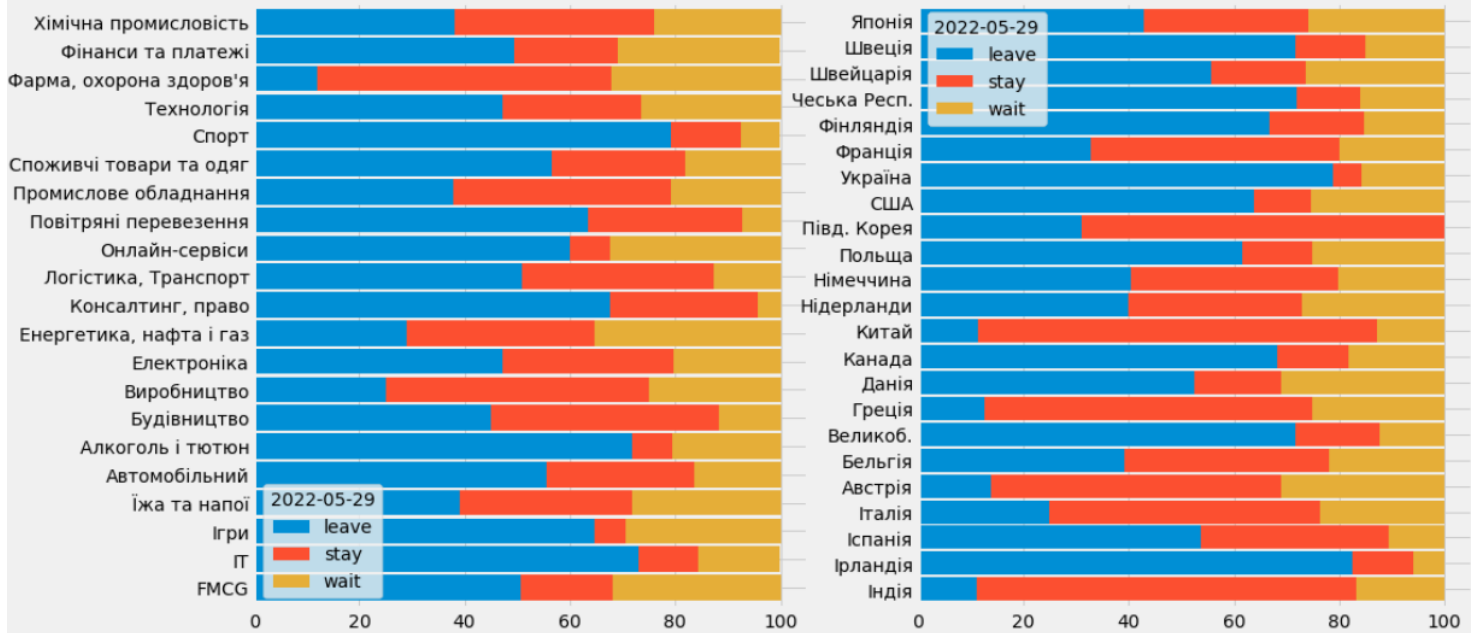
Якщо з початку російського вторгнення в Україну, відсоток компаній, які згортають операції в РФ різко зростав до середини березня, то в останній місяць співвідношення тих, хто йде чи залишається практично не змінюється, хоча ми все ще бачимо періодичне зростання частки тих, компаній, які залишаються на ринку РФ. Тим не менше, більше половини (50,2%) компаній вже заявили про вихід з ринку РФ, але 28,6% все ще залишаються присутніми в країні.

Дій компаній в секторальному розрізі (на підставі бази даних KSE, з не менше 50 компаній-представників на індустрію) і у розрізі країн (на підставі бази даних KSE, з не менше 40 компаній-представників на країну) наведені в графіках нижче.

² Ми почали збір інформації для більшої кількості компаній і незабаром оновимо базу даних розширеною інформацією. Також ми почали додатково відстежувати, чи компанії просто заявляли чи дійсно здійснювали якісь дії щодо виходу з країни (наразі ми спостерігаємо дуже малу кількість таких компаній). Поки що ми знайшли інформацію лише про декілька компаній, які почали продавати свій бізнес в Росії. Навіть для більшості з них – це лише намір або вони тільки почали процес продажу. Все інше – переважно заяви чи якісь попередні кроки. Більш детальна інформація буде доступна незабаром, коли ми проаналізуємо більше даних та знайдемо надійні джерела для її перевірки.

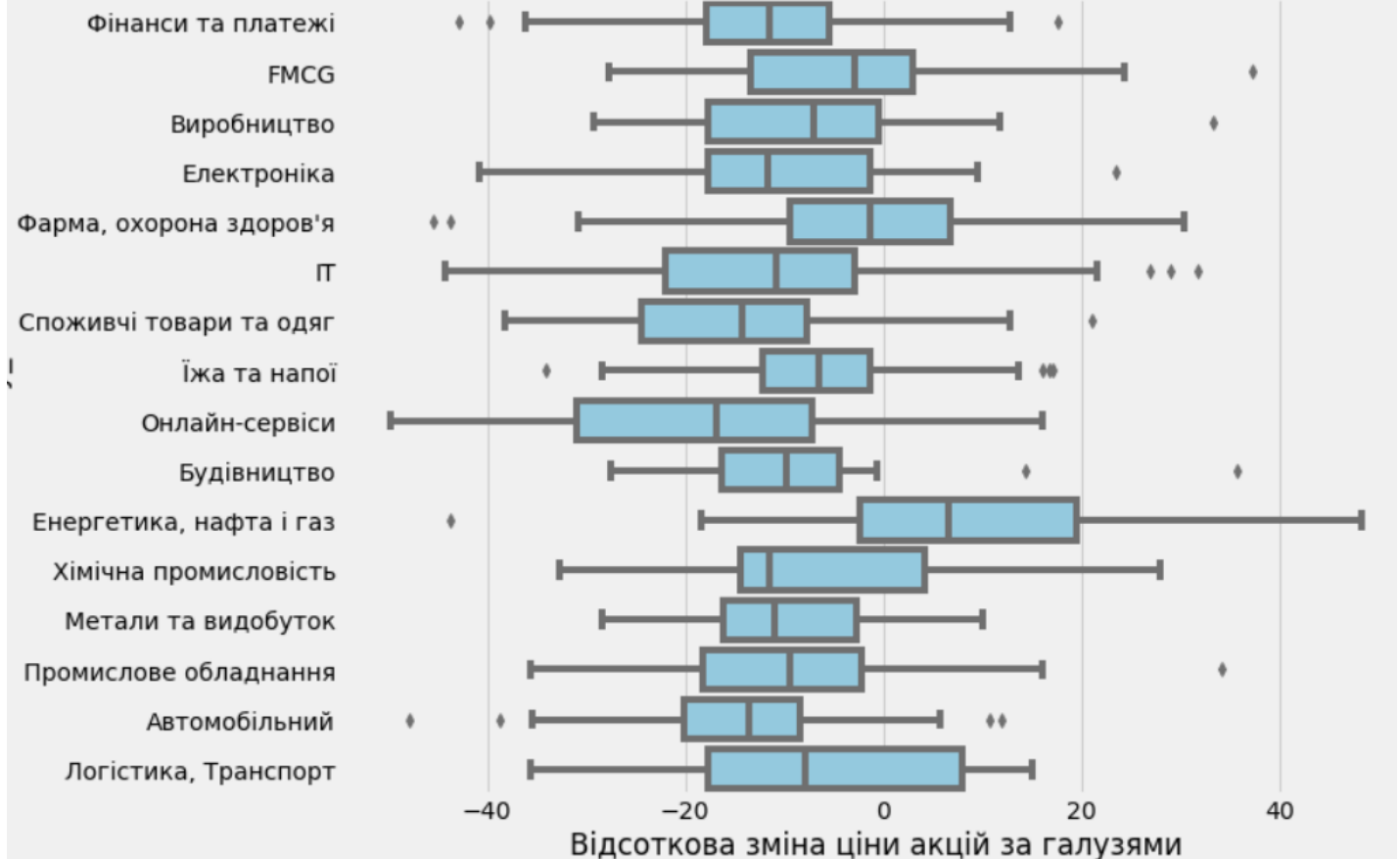
Рішення західних компаній у розрізі країн і секторів

Як змінилась капіталізація найбільших публічних компаній за час війни

Єдина галузь, яка продемонструвала впевнене зростання - Енергетика, нафтодобувна та газопереробна.

Відсоткова зміна ціни акцій за галузями

ТИЖНЕВИЙ ФОКУС. СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИЙ СЕКТОР

Західні сільськогосподарські компанії залишаються на російському ринку, незважаючи на тиск, посилюючись на гуманітарні причини.

Економічні санкції, запроваджені ЄС, США та іншими країнами, не стосуються сільськогосподарської продукції через гуманітарні проблеми та продовольчу безпеку. Росія є найбільшим експортером пшениці в світі, тоді як Україна є п'ятим у світі експортером пшениці, четвертим за величиною експортером кукурудзи та найбільшим експортером соняшникової олії та шроту. Війна, безперечно, спричинить проблеми з продовольством в світі.

Самі ж компанії оголошують про скорочення операцій, але залишаються в Росії, включаючи такі найбільші західні сільськогосподарські компанії, такі як **Archer Daniels Midland (ADM), Bunge, Cargill і Louis Dreyfus** (або, як їх прийнято ще називати, "Велика Четвірка в с/г" або "ABCDs").

Міжнародні зернотрейдери

Росія ввела жорстку квоту на експорт зерна з 15 лютого до 30 червня 2022 року — 11 мільйонів тонн³. З топ-10 найбільших трейдерів три - іноземні, мають відвантажити 1,83 млн тонн, що становить 16,6% від загального експорту. Якщо іноземні компанії підуть з ринку, їхній обсяг може бути легко абсорбований іншими трейдерами. Найбільші іноземні трейдери:

Viterra (№ 4, 8,5% запланованої квоти), великий світовий трейдер канадського походження, заявив, що призупинив будь-які нові проекти розвитку та розширення в регіоні. Однак вона продовжувала вести свою діяльність у Росії з дотриманням усіх чинних санкцій⁴.

Cargill (№ 6, 4,7%), американський глобальний товарний трейдер, заявив про припинення нових інвестицій в Росії і стверджує про «зменшення діяльності» без будь-яких додаткових деталей⁵.

Louis Dreyfus (№ 7, 3,45%), французький світовий трейдер, призупинив свою діяльність у Росії⁶.

Постачальники насіння демонструють дуже схожу тенденцію.

BASF SE⁷ і Bayer AG⁸ (Німеччина) згортають діяльність у Росії та Білорусі, але не підтримку сільськогосподарського виробництва.

Syngenta Group⁹ (Швейцарія) продовжує підтримувати російських фермерів. **KWS SAAT SE¹⁰** (Німеччина) вирішила не інвестувати в розширення або запуск нових видів діяльності в Росії, але продовжить діяльність і постачання насіння для фермерів.

Лише деякі оголосили про свої плани виходу в майбутньому. Наприклад, **Corteva¹¹** (США) вирішила вийти з Росії і, вже призупинивши нові продажі, ініціює план припинення виробництва та підприємницької діяльності.

Читайте також серію публікацій з продовольчої безпеки та політики Центру досліджень продовольства та землекористування (KSE Агроцентр): https://kse.ua/wp-content/uploads/2022/05/Food-security-and-policy-in-Ukraine_ukr.versiya.pdf

³ <https://mcx.gov.ru/upload/iblock/9cc/9ccb4ca68b04d6012b56ca1f74bfb531.pdf>

⁴ <https://www.ft.com/content/cf2c7515-6076-454b-b94f-23827dff2ef4>

⁵ <https://www.cargill.com/story/statement-on-cargill-operations-in-eastern-europe>

⁶ <https://www.reuters.com/article/ukraine-crisis-grains-louisdreyfus-idINL2N2V72M3>

⁷ <https://www.basf.com/global/en/media/news-releases/2022/04/p-22-215.html>

⁸ <https://www.bayer.com/en/ukraine>

⁹ <https://www.syngentagroup.com/en/our-stories/during-food-crisis-syngenta-support-farmers-knows-no-borders>

¹⁰ <https://www.kws.com/corp/en/media-innovation/press/statement-kws-business-activities-in-eastern-europe/>

¹¹ <https://www.corteva.com/resources/media-center/corteva-decides-to-withdraw-from-russia.htm>

Що нового відбулось минулого тижня - ключові новини з щоденного моніторингу KSE (оновлення щотижня)

23.05.2022

***Levi Strauss** (Levi Strauss & Co) (США, споживчі товари та одяг) Статус за KSE - *виходить*.

Джинсова мережа Levi Strauss & Co вирішила піти з російського ринку після 29 років роботи: компанія припинила постачання товарів і шукає покупців для роздрібного бізнесу

<https://www.epravda.com.ua/news/2022/05/23/687330/>

***Starbucks** (США, Food & Beverages) Статус за KSE - *виходить*.

Найбільша в світі мережа кав'ярень Starbucks оголосила в понеділок, що покине російський ринок після майже 15 років роботи

<https://www.reuters.com/business/retail-consumer/starbucks-liquidate-russian-entity-sota-vision-cites-source-2022-05-23/>

24.05.2022

***Sulzer** (Швейцарія, Промислове обладнання) Статус за KSE - *виходить*.

Sulzer вийде з російського ринку/ Процес продажів розпочнеться негайно і після оголошення Sulzer на початку року про те, що компанія вже значно скоротила ділову діяльність в Росії.

<https://www.sulzer.com/en/shared/news/220524-sulzer-to-exit-the-russian-market>

***Coinbase** (США, Фінанси та платежі) Статус за KSE - *вичікують*.

Криптовалютна біржа Coinbase обмежує доступ російських користувачів до акаунтів.

<https://news.finance.ua/ua/kryptobirzha-coinbase-blokuye-rahunky-rosiyan>

25.05.2022

***Nike** (США, Споживчі товари та одяг) Статус за KSE - *виходить*.

Американський бренд спортивного одягу Nike вирішив покинути російський ринок. Компанія не продовжила угоду про франшизу з Inventive Retail Group (IRG), якій належить найбільша в країні монобрендова мережа магазинів Nike.

<https://forbes.ua/news/sportivniy-brend-nike-virishiv-piti-z-rosiyskogo-rinku-postachannya-produktsii-pripineno-25052022-6194>

<https://www.nike.com/ru/>

***Marks & Spencer** (Великобританія, FMCG) Статус за KSE - *виходить*.

Британський роздрібний продавець Marks & Spencer (MKS.L) повністю вийде з Росії і приєднався до конкурентів у попередженні про перспективи на поточний рік на тлі погіршення вартості життя.

<https://www.reuters.com/business/retail-consumer/britains-ms-warns-outlook-profit-jumps-2022-05-25/>

***Autogrill** (Італія, громадське харчування) Статус за KSE - *виходить*.

Італійська компанія Autogrill продає свою діяльність в Росії Італійська компанія Autogrill продає свою діяльність в Росії (HMSHost)

<https://www.reuters.com/article/ukraine-crisis-autogrill/italys-autogrill-to-sell-its-operations-in-russia-idUKL5N2XG5EA>

***Shell** (Великобританія, енергетика, нафта і газ) Статус за KSE - *виходить*.

Shell завершує продаж роздрібною торгівлі та мастильних матеріалів у Росії

<https://www.shell.com/media/news-and-media-releases/2022/shell-completes-sale-of-retail-and-lubricants-businesses-in-russia.html>

26.05.2022

***Equinor** (Норвегія, Енергетика, нафта і газ) Статус за KSE - *виходить*.

27 лютого 2022 року Equinor вирішила розпочати процес виходу з спільних підприємств компанії в Росії.

<https://www.equinor.com/news/20220525-exits-joint-ventures-russia>

***YouTube** (США, Інтернет-сервіси) Статус за KSE - *вичікують*.

YouTube залишився в Росії, щоб служити джерелом незалежних новин, за словами генерального директора Сьюзен Войчіцький, яка [виступила](#) на Всесвітньому економічному форумі в Давосі у вівторок, де також розповіла про рішення стосовно видалення російсько-державних ЗМІ з платформи.

<https://www.zdnet.com/article/youtube-remains-in-russia-to-be-an-independent-news-source-ceo/>

***REHAU** (Швейцарія, товари народного споживання (переробка полімерів) Статус за KSE - *виходить*.

Група REHAU продасть свій бізнес в Росії місцевому керівництву і повністю вийде з країни.

<https://www.rehau.com/group-en/rehau-sells-its-business-in-russia>

***Equinor** (Норвегія, Енергетика, нафта і газ) Статус за KSE - *виходить*.

Equinor підтверджує вихід зі всіх російських спільних підприємств. Компанія заявила, що тепер повністю вийшла з усіх спільних підприємств в Росії, завершивши процес, розпочатий у лютому після вторгнення країни в Україну.

<https://www.equinor.com/news/20220525-exits-joint-ventures-russia>

***Auchan** (Франція, FMCG) Статус KSE - *залишається*.

Французький ритейлер Auchan не планує змінювати свою стратегію в Росії або структуру локальних операцій.

<https://www.reuters.com/business/retail-consumer/french-retailer-auchan-does-not-plan-change-its-russia-strategy-2022-05-25/>

27.05.2022

***DP Eurasia** (Нідерланди, Громадське харчування) Статус за KSE - *залишається*.

DP Eurasia, яка управляє брендом Domino's Pizza в Туреччині та Росії, заявила в четвер, що її бізнес в Росії залишається стабільним, незважаючи на напруженість.

<https://www.reuters.com/world/middle-east/pizza-company-dp-urias-4-month-sales-jump-strong-turkish-demand-2022-05-26/>

*Cisco (США, ІТ) Статус для КСЕ - *виходить*.

Служба відеоконференцій Cisco WebEx припинила обслуговувати клієнтів у Росії

<https://3dnews.ru/1066767/26-maya-servis-vebinarov-i-vebkonferentsiy-ot-cisco-prekratil-obslugivanie-klientov-iz-rossii>

*Nvidia (США, ІТ) Статус для КСЕ - *виходить*.

Акції Nvidia (NVDA) зазнали удару після прибутків гіганта відеокарти в першому кварталі в середу, оскільки виробник чіпів повідомив про нижчі, ніж очікувалося, прогнози доходів у другому кварталі. Блокування COVID в Китаї та рішення Nvidia припинити продавати продукти в Росії сприяли цьому.

<https://finance.yahoo.com/news/nvidia-ceo-names-2-big-challenges-after-disappointing-guidance-164258323.html>

*Netflix (США, Інтернет-сервіси) Статус за КСЕ - *виходить*.

Користувачі Netflix з Росії в ніч з 26 на 27 травня почали повідомляти про повну недоступність сервісу без VPN

<https://www.epravda.com.ua/news/2022/05/27/687517/>

*Huawei (Китай, електроніка) Статус за КСЕ - *вичікують*.

Huawei офіційно не покинула російський ринок, але припинила постачання обладнання та не відповідає на запити.

<https://gagadget.com/uk/business/134146-huawei-ofitsiino-ne-pishla-z-rosiiskogo-rinku-ale-pripinila-postachannia-obladnannia-ta-ne-vidpovidaie-na-zapiti/>

*Shell (Великобританія, енергетика, нафта і газ) Статус за КСЕ - *виходить*.

Shell веде переговори з консорціумом індійських енергетичних компаній щодо продажу своєї частки у великому заводі зі зрідженого природного газу в Росії, повідомили Reuters три джерела, підкреслюючи готовність Індії увійти в простір, який залишили західні компанії після вторгнення Москви в Україну.

<https://www.reuters.com/business/energy/exclusive-shell-talks-with-indian-consortium-sell-russian-lng-plant-stake-2022-05-26/>

28.05.2022

*Wella (Німеччина, Споживчі товари та одяг) Статус за КСЕ - *виходить*.

У Росії повідомляють, що німецька косметична компанія Wella йде з ринку країни

<https://www.radiosvoboda.org/a/news-rosiya-nimetska-kosmetychna-kompaniya-wella-ide-zmi/31872682.html>

*Nestle (Швейцарія, FMCG) Статус за КСЕ - *вичікують*.

Nestle не спонсорує війну». Швейцарська компанія заявила, що не сплачуватиме податки в Росії

<https://forbes.ua/news/nestle-ne-sponsorue-viynu-shveytsarska-kompaniya-zayavila-shcho-ne-splachuvatime-podatki-v-rosii-27052022-6263>

Отримуйте більше деталей на щоденній основі

[Telegram bot КСЕ по моніторингу новин @exit_ru_bot](#)

[Твіттер проекту SelfSanctions](#)